

UDK 616.314.17-002.7-053.2-07

ASSESSMENT OF CHANGES IN CLINICAL-LABORATORY INDICATORS OF ORAL HOMEOSTASIS IN THE TREATMENT OF DENTAL ENAMEL PRIMARY CARIES IN CHILDREN WITH A COMPENSATED FORM OF CARIES**Nazarova Nodira Sharipovna**Head of the Department of the Faculty of Postgraduate Education
Samarkand State Medical University**Poydayeva Subxidam Abrorovna**1st-year Clinical Resident in the specialty "Therapeutic Dentistry"
Samarkand State Medical University

ANNOTATION: In order to study the results of treatment of the initial caries of permanent teeth with remineralizing gel in children with uncompensated caries, 1,676 students aged 7-12 years were examined in Bukhara. 30 children with an initial enamel career, whose caries process was compensated, were monitored. The group was divided into two subgroups: the first subgroups included children who underwent oral counting, trained in cavity hygiene without the use of therapeutic-prophylactic agents; the second subgroups included children who were prescribed calcium-phosphate-retaining gel with a "saliva" model.

Keywords: initial caries, uncompensated form of caries, demineralization, remineralization, "pale" model gel.

KARIESNING KOMPENSATSIYALANGAN SHAKLI BO'LGAN BOLALARDA TISH EMALI BOSHLANG'ICH KARIESINI DAVOLASHDA OG'IZ BO'SHLIG'I GOMEOSTAZINING KLINIK-LABORATORIYA KO'RSATKICHLARIDAGI

ANNOTATSIYA: Karioz jarayoni kompensatsiyalangan bolalarda doimiy tishlarning dastlabki kariyesini remineralizatsiyalovchi gel yordamida davolash natijalarini o'rganish maqsadida Buxoro shahridagi 7-12 yoshli 1676 nafar o'quvchi tekshirildi. Dastlabki emal kariyesi bo'lgan, kariyes jarayoni kompensatsiyalangan 30 nafar bola kuzatuvga olindi. Guruh ikki kichik guruhga bo'lingan: birinchi kichik guruhga og'iz bo'shlig'i sanatsiyasi o'tkazilgan, davolash-profilaktika vositalarini qo'llamasdan bo'shliq gigiyenasiga o'rgatilgan bolalar kiritilgan; ikkinchi kichik guruhga "So'lak" modelli kalsiy-fosfat saqlovchi gel buyurilgan bolalar kiritilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich kariyes, kariyesning kompensatsiyalangan shakli, demineralizatsiya, remineralizatsiya, "So'lak" modeli geli.

ОЦЕНКА ИЗМЕНЕНИЙ КЛИНИКО-ЛАБОРАТОРНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ГОМЕОСТАЗА ПОЛОСТИ РТА ПРИ ЛЕЧЕНИИ ПЕРВИЧНОГО КАРИЕСА ЗУБНОЙ ЭМАЛИ У ДЕТЕЙ С КОМПЕНСИРОВАННОЙ ФОРМОЙ КАРИЕСА

АННОТАЦИЯ: С целью изучения результатов лечения начального кариеса постоянных зубов у детей с компенсированным кариозным процессом с помощью remineralizing геля было обследовано 1676 учащихся в возрасте 7-12 лет в городе Бухара. Под наблюдением находились 30 детей с первичным кариесом эмали с

компенсированным кариесным процессом. Группа была разделена на две подгруппы: в первую подгруппу вошли дети, прошедшие санацию полости рта, обученные гигиене полости рта без применения лечебно-профилактических средств; во вторую подгруппу вошли дети, которым был назначен кальций-фосфатсберегающий гель модели "слюна".

Ключевые слова: первичный кариес, компенсированная форма кариеса, деминерализация, реминерализация, гель модели "слюна".

Aktuellik Davolash natijalarini baholash og'iz bo'shlig'i gomeostazining klinik-laborator parametrlarini tahlil qilish asosida kompleks ravishda amalga oshirildi. Og'iz bo'shlig'ining ratsional gigiyenasi va og'iz bo'shlig'i sanatsiyasiga o'rgatish fonida emal demineralizatsiyasi o'chog'ining fiziologik remineralizatsiyasi qayd etilishi aniqlandi.

Tish kariyesi zamonaviy stomatologiyaning eng dolzarb muammolaridan biri bo'lib, aholi salomatligiga jiddiy xavf tug'diradi [1, 2, 3, 4, 8]. Adabiyot ma'lumotlariga ko'ra, 7-14 yoshli bolalarda tishlarning dastlabki kariyesi 24,2% hollarda uchraydi [7]. Kariyes jarayoni o'z rivojlanishida bir necha bosqichlarni bosib o'tadi [5]. Tish emalining o'choqli demineralizatsiyasi (tish emalining boshlang'ich kariyesi) ning o'ziga xosligi shundaki, u jarrohlik amaliyotlarisiz va plomba qo'ymasdan konservativ davolash mumkin bo'lgan kariyesning yagona shaklidir. Kariyes jarayonining faolligiga qarab tish emalining boshlang'ich kariyesini konservativ davolashni takomillashtirish yuzaki, o'rta va chuqur kariyes kabi agressiv kariyes shakllarining rivojlanish xavfini kamaytiradi.

Tadqiqotning maqsadi remineralizatsiyalovchi gel yordamida kariyes jarayoni kompensatsiyalangan bolalarda doimiy tishlarning dastlabki kariyesini davolash natijalarini o'rganish.

Material va metodlar Qo'yilgan maqsadga erishish uchun Buxoro shahridagi 7-12 yoshli 1676 o'quvchi tekshirib ko'rildi. Tishlarning frontal guruhida dastlabki kariyesga ega bo'lgan kariyes jarayonining kompensatsiyalangan kechishi bo'lgan 30 nafar bola ajratib olindi va kuzatuvga olindi. Guruh ikki kichik guruhga bo'lingan: birinchi kichik guruhga og'iz bo'shlig'i sanatsiyasi o'tkazilgan, davolash-profilaktika vositalarini qo'llamagan holda V. G. Sunsov [1] usuli bo'yicha og'iz bo'shlig'i gigiyenasiga o'rgatilgan bolalar (taqqoslash guruhi) kiritilgan; ikkinchi kichik guruhga og'iz bo'shlig'i sanatsiyasidan tashqari Buxoro ixtisoslashgan bolalar stomatologiyasi kafedrasida ishlab chiqilgan "So'lak" modeli kalsiy-fosfat saqllovchi gel "So'lak" modelidagi gel sanatsiya va uy sharoitida og'iz bo'shlig'i gigiyenasiga o'rgatishdan so'ng 15 kun davomida kurs sifatida buyurildi. Barcha bemorlarda klinik tekshiruv usullari (Grin-Vermillion bo'yicha gigiyena indeksi, RMA indeksi, demineralizatsiya o'chog'i maydoni ko'rsatkichlari, bo'yash intensivligi, tish qattiq to'qimalarining elektrometriyasi) va laboratoriya (og'iz suyuqligining rN ko'rsatkichi, og'iz suyuqligidagi umumiy kalsiy va fosfor konsentratsiyasi, so'lakning bufer sig'imini aniqlash) o'tkazildi. Tadqiqot: fon ma'lumotlari; 0,5 oy; 1 oy; 3 oy; 6 oy; 9 oy; 12 oy Har bir bosqichda klinik va laboratoriya ko'rsatkichlari o'rganildi. Olingan ma'lumotlarga statistik ishlov berish "Statistica-6" va "Excel" dasturlari yordamida zamonaviy talablarga muvofiq amalga oshirildi.

Tadqiqot natijalari va ularning muhokamasi Og'iz bo'shlig'ining oqilona gigiyenasi va og'iz bo'shlig'i sanatsiyasiga o'rgatish fonida emal demineralizatsiyasi o'chog'ining fiziologik remineralizatsiyasi qayd etilishi aniqlandi, bu emal elektr o'tkazuvchanligining klinik ko'rsatkichlari, bo'yash intensivligi va karioz dog' hajmining pasayishi bilan tasdiqlanadi.

Mineral almashinuvdagi ijobiy o'zgarishlar ikkala kichik guruhda ham bir xil bo'lib, bu og'iz bo'shlig'i gomeostazining laboratoriya ko'rsatkichlarini taqqoslashda aniqlandi.

Xulosa Dastlabki tish kariyesini davolashda og'iz bo'shlig'i gomeostazining klinik-laborator ko'rsatkichlaridagi o'zgarishlarni statistik qayta ishlash natijalari biz ilgari aniqlagan.

Karioz jarayonning kompensatsiyasi fonida og'iz bo'shlig'idagi mineral almashinuvning o'z-o'zini boshqarish imkoniyati bilan bog'liq qonuniyatlar, bu esa emalning fiziologik qayta minerallashuviga olib keladi. Boshlang'ich tish kariyesini davolashda remineralizatsiyalovchi terapiyani tayinlash tish emalining remineralizatsiya jarayonini yanada optimallashtiradi va kasallik rivojlanishining klinikagacha bo'lgan bosqichida og'iz bo'shlig'idagi almashinuv jarayonlarining laboratoriya ko'rsatkichlari turlicha bo'lgan sharoitda har bir shaxsda emal demineralizatsiyasining kuchayish xavfini kamaytiradi.

Adabiyotlar

1. Nazarova N. S., Xatamova M. A. Shukurov SH.SH., BIOCHEMICAL CHANGES OF CHRONIC GENERALIZED PERIODONTITIS IN CHRONIC VIRAL HEPATITIS B, C AND MIXED INFECTIONS. JOURNAL OF ORAL MEDICINE AND CRANIOFACIAL RESEARCH, Vol.4 issue 3(2023), 49-52.
2. Xotamova M.A., Nazarova N.SH., Bahridinovna M.R., CLINICAL MEASURES AND OCCUPATIONAL HYGIENE IN THE TREATMENT OF PERIODONTAL DISEASES AND DISCUSSION OF THE EFFECTIVENESS OF PREVENTIVE MEASURES: Journal of Biomedicine and practice, 2024. – №.6. – P.344--352.
3. Nazarova N. S., Xatamova M. A. EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF ORGANIZATIONAL AND DENTAL MEASURES FOR THE PREVENTION OF DENTAL PERIODONTAL DISEASES AMONG WORKERS IN THE PRODUCTION OF METAL STRUCTURES OF METAL PROCESSING ENTERPRISES // "Central Asian Journal of Medicine" – 2024. – №. 2. – P. 39-43.
4. Rizaev, Z. A., Abdunosirovich, R. R., & Sharipovna, N. N. (2020). Ways to improve the organization of dental services for chemical industry workers. The American journal of medical sciences and pharmaceutical research, 2(12), 35-39.
5. Rizaev, J. A., Khaidarov, N. K., & Abdullaev, S. Y. (2021). Current approach to the diagnosis and treatment of glossalgia (literature review). World Bulletin of Public Health, 4, 96-98.
6. Назарова Н . Ш ., Рuzимурaдoвa З. Ш ., Клинико-патогенетические аспекты заболеваний твердых тканей зубов и пародонта у больных с нарушением функции щитовидной железы //Журнал стоматологии и краниофациальных исследований. - 2022. - Т . 3. - №. 3/.
7. Nazarova N.SH, Ruzimuradova Z.SH., Morphological and functional factors of parodontal and hard tissues diseases // the american journal of medical sciences and pharmaceutical research - 2022. - т . 4. - №. 09. - с. 27-34.

8. Назарова Н . Ш , Рузимуродова З.Ш ., Этиологические и патогенетические факторы заболеваний пародонта у пациентов с гипопункцией щитовидной железы // Журнал медицина и инновации 2022. - Т . 4. - №. 8. - С. 436-444.
9. Назарова Н . Ш , Рузимуродова З. Клинико-функциональные аспекты заболеваний пародонта и твердых тканей зубов у больных с гипотиреозом //Профилактическая медицина и здоровье. - 2022. - Т . 1. - №. 1. - С. 83-91
10. Рузимуродова З.Ш. Клинико-патогенетические аспекты заболеваний твердых тканей зубов и пародонта у пациентов с дисфункцией щитовидной железы //Журнал достижений современного образования. - 2023. - Т . 7. - №. 7. - С. 107- 112